

Kelan kuntoutusetuudet FPA:s rehabiliteringsförmåner

2017

5

- Kuntoutuspalvelut
Rehabiliteringstjänster
 - Ammatillinen kuntoutus
Yrkesinriktad rehabilitering
 - Vaativa lääkinnällinen kuntoutus
Krävande medicinsk rehabilitering
 - Kuntoutuspsykoterapia
Rehabiliterande psykoterapi
 - Harkinnanvarainen kuntoutus
Rehabilitering enligt prövning
- Kuntoutusraha
Rehabiliteringspenning

Kelan kuntoutustoimintaa säätelee laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista.

Kelan järjestämää ja korvaamaa kuntoutusta voivat saada sairausvakuutuslain mukaisesti vakuutetut henkilöt. Kaikki Suomessa asuvat on vakuutettu sairausvakuutuslain mukaan. Myös ulkomailla annetusta kuntoutuksesta voi tietyin edellytyksin saada korvausta.

Kelan kuntoutusetuuksien kehitystä selostetaan liitteessä 3.

Tarkempaa tilastotietoa

- www.kela.fi/tilastot

5.1 Kuntoutusetuudet

Kuntoutuspalvelut

Kelalla on lakiin perustuva velvollisuus järjestää ja korvata *ammattillista ja vaativaa lääkinnällistä kuntoutusta sekä korvata kuntoutuspsykoterapiaa*. Kelalla ei kuitenkaan ole kuntoutusvelvoitetta, jos henkilöllä on oikeus kuntoutuspalveluihin työtapaturma- ja ammattitautilain, liikennevakuutuslain, sotilasvammalain, sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain perusteella. Lakisääteisen kuntoutuksen lisäksi Kela voi järjestää ja korvata *harkinnanvaraista kuntoutusta* eduskunnan vuosittain myöntämän rahamäärän rajoissa.

Kela hankkii kuntoutuspalvelut pääsääntöisesti hankintalain edellyttämällä tavalla tarjouskilpailujen kautta. Kelan järjestämän kuntoutuksen toteuttavat Kelan valitsemat kuntoutuslaitokset ja muut palveluntuottajat, kuten terapeutit.

Kelan järjestämä kuntoutus edellyttää yleensä, että henkilölle on laadittu kokonaisvaltainen kuntoutussuunnitelma. Vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen tulee aina perustua 1–3 vuodeksi tehtyyn kirjalliseen kuntoutussuunnitelmaan.

Kelan on tarvittaessa selvítettävä henkilön kuntoutustarve, viimeistään kuitenkin silloin, kun hänelle on maksettu sairauspäivärahaa yli 60 päivää. Myös ennen työkyvyttömyyseläkepäätöstä on varmistettava, että kuntoutusmah-

FPA-rehabiliteringen regleras i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner.

Personer som är försäkrade enligt sjukförsäkringslagen kan få rehabilitering som ordnas och ersätts av FPA. Försäkrade enligt sjukförsäkringslagen är alla personer som bor i Finland. Under vissa förutsättningar kan ersättning också beviljas för rehabilitering som gets utomlands.

I bilaga 3 redogörs för utvecklingen av FPA:s rehabiliteringsförmåner.

Mer detaljerad statistik

- www.fpa.fi/statistik

5.1 Rehabiliteringsförmåner

Rehabiliteringstjänster

FPA är enligt lag skyldig att ordna och ersätta *yrkesinriktad rehabilitering och krävande medicinsk rehabilitering samt att ersätta rehabiliterande psykoterapi*. FPA är dock inte skyldig att erbjuda rehabilitering om personen har rätt till rehabilitering enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, trafikförsäkringslagen, lagen om skada, ådragen i militärtjänst eller lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag. Utöver den lagstadgade rehabiliteringen kan FPA ordna och ersätta *rehabilitering enligt prövning* inom ramen för de medel som riksdagen årligen beviljar.

FPA köper i regel rehabiliteringstjänsterna genom sådant anbudsförfarande som förutsätts enligt lagen om offentlig upphandling. Den rehabilitering som FPA ordnar genomförs av rehabiliteringsinrättningar och andra serviceproducenter, t.ex. terapeuter, som utsetts av FPA.

FPA-rehabiliteringen förutsätter vanligen att en övergripande rehabiliteringsplan utarbetats för klienten. Krävande medicinsk rehabilitering ska alltid basera sig på en skriftlig rehabiliteringsplan som har uppgjorts för 1–3 år.

FPA ska vid behov reda ut klientens behov av rehabilitering, dock senast när sjukdagpenning har betalats för mer än 60 dagar och även innan beslut om invalidpension/sjukpension utfärdas. Också en väsentlig nedsätt-

dollisuusdet on selvitetty. Jo työ- tai opiskelukyvyn olennainen heikentyminen velvoittaa selvittämään henkilön ammatillisen kuntoutuksen tarpeen ja mahdollisuudet sekä järjestämään tarkoituksenmukaisen kuntoutuksen.

Kelan on aina selvittävä alle 20-vuotiaan työkyvyttömyyseläkkeen hakijan ammatillisen kuntoutumisen mahdollisuudet. Nuoren kuntoutusraha on silloin ensisijainen etuus.

Ammatillinen kuntoutus

Ammatillinen kuntoutus on tarkoitettu työikäisille, joiden työkyky on olennaisesti heikentynyt tai on vaarassa heikentyä lähivuosina. Kuntoutuksen tarkoitus on edistää työssä jatkamista, työhön palaamista tai työikäisen nuoren työelämään pääsyä.

Ammatillisena kuntoutuksena voidaan järjestää

- ammatillisia kuntoutusselvityksiä
- koulutuskokeiluja
- KILLA-kuntoutusta
- työllistymistä edistävää ammatillista kuntoutusta
- ammatillisia kuntoutuskursseja
- perus-, uudelleen- ja jatkokoulutusta.

Lisäksi voidaan myöntää elinkeinotukea ja sairauden tai vamman vuoksi tarpeelliset vaativat ja kalliit apuvälineet opiskelusta tai työstä selviytymiseksi.

Kelalla ei ole velvollisuutta järjestää ammatillista kuntoutusta, jos kuntoutus on järjestetty työeläkelakien tai erityisopetusta koskevien säännösten perusteella. Työeläkelaitokset ovat ensisijaisia ammatillisen kuntoutuksen järjestäjiä henkilöille, jotka ovat työelämässä tai joiden yhteys työelämään ei ole katkennut.

Vaativa lääkinnällinen kuntoutus

Vaativa lääkinnällinen kuntoutus on tarkoitettu alle 65-vuotiaille henkilöille, joille sairaus tai vamma aiheuttaa huomattavia vaikeuksia suoriutua arjen toiminnoista. Kuntoutusta voidaan myöntää, jos se on perustellusti tarpeen mahdollistamaan arjen toiminnoissa suoriutumista sekä osallistumista oman elämän ja yhteiskunnan tapahtumiin.

Vaativa lääkinnällinen kuntoutus perustuu aina kirjalliseen kuntoutussuunnitelmaan. Suunnitelman laatii julkisessa terveydenhuollossa moniammatillinen ryhmä, johon kuuluu lääkäri. Moniammatillisen ryhmän puuttuessa suunnitelman laatii lääkäri. Kuntoutuja on mukana kuntoutussuunnitelman laatimisessa. Suunnitelma tehdään 1–3 vuodeksi kerrallaan, mutta sitä voidaan tarkistaa tarvittaessa.

ning av arbets- eller studieförmågan medför skyldighet att utreda rehabiliteringsbehovet och -möjligheterna och att ordna ändamålsenlig rehabilitering.

När en person som är under 20 år ansöker om sjukpension måste FPA alltid reda ut möjligheterna till yrkesinriktad rehabilitering. Rehabiliteringspenning för unga är då en primär förmån.

Yrkesinriktad rehabilitering

Yrkesinriktad rehabilitering är avsedd för personer i arbetsför ålder vars arbetsförmåga har försvagats väsentligt eller riskerar att försvagas inom de närmaste åren. Syftet med rehabiliteringen är att hjälpa klienten att kunna fortsätta i arbetet eller att återgå till arbetet samt att stödja unga personer i arbetsför ålder att komma ut i arbetslivet.

Som yrkesinriktad rehabilitering kan ordnas

- yrkesinriktade rehabiliteringsutredningar
- utbildningsprövning
- KILLA-rehabilitering
- sysselsättningsfrämjande yrkesinriktad rehabilitering
- yrkesinriktade rehabiliteringskurser
- grundutbildning, omskolning och vidareutbildning.

Dessutom kan man bevilja näringsstöd samt krävande och dyra hjälpmedel som behövs på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning så att personen kan klara av studier eller arbete.

FPA är inte skyldig att ordna yrkesinriktad rehabilitering om sådan har ordnats enligt arbetspensionslagarna eller enligt bestämmelserna om specialundervisning. Arbetspensionsanstalterna är de primära anordnarna av yrkesinriktad rehabilitering för personer som är ute i arbetslivet eller som inte har förlorat kontakten med arbetslivet.

Krävande medicinsk rehabilitering

Krävande medicinsk rehabilitering är avsedd för personer under 65 år som på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning har betydande svårigheter att klara aktiviteterna i det dagliga livet. Rehabilitering kan beviljas om det är motiverat för att göra det möjligt att klara de dagliga aktiviteterna och att vara delaktig i det som händer i det egna livet och i samhället.

Den krävande medicinska rehabiliteringen grundar sig alltid på en skriftlig rehabiliteringsplan. Planen uppgörs av ett multidisciplinärt team inom den offentliga hälso- och sjukvården i vilket en läkare ingår. Vid avsaknad av ett multidisciplinärt team uppgörs planen av en läkare. Rehabiliteringsklienten deltar i uppgörandet av planen. Den uppgörs för 1–3 år åt gången men kan justeras vid behov.

Vaativaa lääkinnällistä kuntoutusta toteutetaan yhteistyössä kuntoutujan ja hänelle tärkeiden toimijoiden kanssa. Kuntoutuksen edellytyksenä on, että se ei liity välittömään sairaanhoitoon eikä kuntoutuja ole laitoshoitossa.

Kuntoutusta järjestetään terapioina, kursseina sekä moniammatillisina yksilöllisinä jaksoina.

Kuntoutuspsykoterapia

Kuntoutuspsykoterapiaa voidaan myöntää ja korvata työ- tai opiskelukyvyn tukemiseksi tai parantamiseksi henkilöille, joilla on todettu työ- tai opiskelukykyä uhkaava mielenterveyden häiriö. Kohderyhmään kuuluvat psyykkisesti sairaut 16–67-vuotiaat opiskelijat, työelämässä olevat tai työelämään pyrkivät henkilöt. Kuntoutujat jaetaan iän perusteella nuoriin (16–25-vuotiaat) ja aikuisiin (26–67-vuotiaat). Kuntoutuspsykoterapian tarvetta arvioidessa keskeistä on se, tarvitseeko kyseisen asiakas psykiatrisen hoidon lisäksi kuntouttavaa psykoterapiaa pystyäkseen opiskelemaan, pysyäksään työkykyisenä tai siirtyäkseen työelämään.

Kuntoutuspsykoterapia perustuu kuntoutussuunnitelmaan, joka on laadittu kuntoutujan hoidosta vastaavassa terveydenhuollon yksikössä ja joka sisältää psykiatrian erikoislääkärin lausunnon.

Harkinnanvarainen kuntoutus

Kela voi myöntää harkinnanvaraista kuntoutusta sen rahamäärän puitteissa, jonka se saa vuosittain eduskunnalta. Harkinnanvarainen kuntoutus on tarkoitettu pääasiassa työikäisille, joilla sairaus tai vamma haittaa työkykyä. Sitä voivat saada yksilöllisen tarpeen mukaan myös työelämän ulkopuolella olevat, eri ikäryhmiin kuuluvat asiakkaat, joiden toimintakykyä ja elämänlaatua voidaan parantaa kuntoutuksella. Harkinnanvaraisena kuntoutuksena järjestetään muun muassa *moniammatillista yksilökuntoutusta* ja *sopeutusvalmennusta*.

Tähän kuntoutusmuotoon on käytettävä vuosittain vähintään 2 % vakuutettujen sairausvakuutusmaksuina kertyneistä varoista. Tätä suuremmasta rahamäärästä eduskunta päättää vuosittain valtion talousarviossa. Varoja voidaan käyttää yksilöllisen kuntoutuksen lisäksi sairauksien ehkäisemiseen sekä kuntoutusta, sairauksien ehkäisyä ja sairausvakuutusta koskevaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Kela on toteuttanut ja sillä on jatkuvasti meneillään useita kuntoutustoiminnan tutkimus- ja kehittämishankkeita.

Krävande medicinsk rehabilitering genomförs i samråd med klienten och de aktörer som är viktiga för honom eller henne. En förutsättning för rehabilitering är att den inte har direkt anknytning till sjukvård och att patienten inte är intagen för sluten vård.

Rehabiliteringen ordnas i form av terapi, kurser och multidisciplinära individuella perioder.

Rehabiliterande psykoterapi

Ersättning för rehabiliterande psykoterapi kan beviljas för att stödja eller förbättra arbets- eller studieförmågan för personer som har konstaterats ha en psykisk störning som äventyrar arbets- eller studieförmågan. Till målgruppen hör psykiskt sjuka 16–67 år fyllda studerande, personer i arbetslivet eller personer som är på väg ut i arbetslivet. Utifrån ålder delas klienterna in i unga (16–25-åringar) och vuxna (26–67-åringar). Vid bedömningen av behovet av rehabiliterande psykoterapi är det centrala huruvida klienten i fråga utöver psykiatrisk behandling behöver rehabiliterande psykoterapi för att kunna studera eller bevara sin arbetsförmåga eller komma ut i arbetslivet.

Rehabiliterande psykoterapi grundar sig på en rehabiliteringsplan som har gjorts upp vid den enhet inom hälso- och sjukvården som svarar för vården av klienten. I planen ingår ett utlåtande av en specialistläkare inom psykiatri.

Rehabilitering enligt prövning

FPA kan bevilja rehabilitering enligt prövning inom ramen för det belopp som FPA årligen får av riksdagen. Rehabilitering enligt prövning är huvudsakligen avsedd för personer i arbetsför ålder som har en sjukdom eller funktionsnedsättning som försämrar deras arbetsförmåga. Rehabiliteringen kan också efter behov beviljas klienter i olika åldrar som står utanför arbetslivet och vars funktionsförmåga och livskvalitet kan förbättras med hjälp av rehabilitering. Som rehabilitering enligt prövning ordnas bl.a. *multidisciplinär individuell rehabilitering* och *anpassningsträning*.

För denna form av rehabilitering ska årligen användas minst två procent av de medel som influtit i sjukförsäkringspremier från de försäkrade. Eventuella större belopp fastställs av riksdagen i samband med den årliga budgetbehandlingen. Förutom för individuell rehabilitering kan medlen användas för sjukdomsprevention och för forsknings- och utvecklingsverksamhet inom rehabilitering, sjukdomsprevention och sjukförsäkring. Inom rehabiliteringsverksamheten har FPA genomfört ett flertal forsknings- och utvecklingsprojekt och flera projekt pågår hela tiden.

Kustannusten korvaaminen

Kuntoutuspalvelukustannusten korvaaminen. Kuntoutujalle tai kuntoutuspalvelun tuottajalle korvataan sairausvakuutuksen varoista kuntoutuksesta aiheutuneet tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset. Myös kuntoutujan omaisen kuntoutukseen osallistumisesta aiheutuneet kustannukset voidaan tietyin edellytyksin korvata.

Matkakustannusten korvaaminen. Kuntoutujalle korvataan Kelan järjestämästä kuntoutuksesta aiheutuneet tarpeelliset ja kohtuulliset matkakustannukset. Matka-korvausten tavoitteena on turvata asiakkaille yhtäläinen oikeus kuntoutukseen asuinpaikasta riippumatta. Kuntoutusmatkat korvataan kuten sairausvakuutuslain mukaiset matkat; kuntoutujalle maksetaan euromääräisen omavastuurajan ylittävää osuus yhdensuuntaisesta matkasta, kunnes vuosiomavastuu ylittyy. Sen jälkeen matkat korvataan kokonaisuudessaan (ks. luku 4).

Tilastointi. Vuoden 2005 alusta alkaen korvaukset kuntoutusmatkojen kustannuksista eivät sisälly enää kuntoutustilastoihin vaan sairausvakuutuksen matkakorvaustilastoihin, koska kuntoutusmatkojen kustannuksia alettiin silloin korvata sairausvakuutusjärjestelmän kautta.

Kuntoutusraha

Kuntoutusrahaetuksia ovat *kuntoutusraha*, *nuoren kuntoutusraha*, *ylläpitokorvaus* sekä kuntoutuksen jälkeistä ajalta maksettava *kuntoutusavustus*.

Oikeus kuntoutusrahaan. Kuntoutusrahaan on oikeus sairausvakuutuslain mukaan vakuutetuilla eli Suomessa asuvilla henkilöillä. Kuntoutusrahaa voi saada myös Suomeen työhön tuleva työntekijä tai yrittäjä, jos hän työskentelee yhtäjaksoisesti vähintään neljän kuukauden ajan. Ulkomailla annettavan kuntoutuksen ajalta voidaan tietyin edellytyksin maksaa kuntoutusrahaa.

Kuntoutusrahan tarkoitus on turvata kuntoutujan toimeentulo kuntoutukseen osallistumisen ajalta, kun kuntoutuksen tavoite on työelämässä pysyminen, työelämään palaaminen tai työelämään pääsy. Sitä voi saada 16–67-vuotias henkilö, joka on kuntoutuksen aikana estynyt kokonaan tekemästä ansiotyötä. Kuntoutusraha maksetaan osakuntoutusrahana, jos henkilö työskentelee kuntoutuksen aikana ja hänen työaikaansa on lyhennetty kuntoutuksen takia vähintään 40 %.

Nuoren kuntoutusrahaa voidaan maksaa 16–19-vuotiaalle henkilölle, jonka työ- tai opiskelukyky ja ansiomahdollisuudet ovat olennaisesti heikentyneet vamman tai sairauden takia. Olennaista heikentymistä arvioitaessa otetaan lisäksi huomioon henkilön kokonaistilanne.

Ersättning för kostnader

Ersättning för rehabiliteringskostnader. Till rehabiliteringsklienten eller den som producerat en rehabiliteringstjänst betalas ersättning för nödvändiga och skäliga rehabiliteringskostnader från sjukförsäkringen. Kostnaderna för en anhörigs deltagande i rehabilitering kan under vissa förutsättningar också ersättas.

Ersättning av resekostnader. Rehabiliteringsklienten ersätts för de nödvändiga och skäliga resekostnader som FPA-rehabiliteringen medför. Syftet med reseersättnings-systemet är att alla rehabiliteringsklienter ska ha lika rätt att få rehabilitering oavsett boningsort. Rehabiliteringsresor ersätts på samma sätt som resor enligt sjukförsäkringslagen; till rehabiliteringsklienten betalas den andel som överstiger självriskgränsen för en resa i en riktning tills årssjälvriskens överskrids. Därefter ersätts resorna i sin helhet (se kapitel 4).

Statistikföring. Sedan början av 2005 ingår ersättningarna för kostnaderna för rehabiliteringsresor inte längre i rehabiliteringsstatistiken utan i statistiken över reseersättningar från sjukförsäkringen, eftersom rehabiliteringsresorna då började ersättas genom sjukförsäkringssystemet.

Rehabiliteringspenning

Rehabiliteringspenningförmåner betalas i form av *rehabiliteringspenning*, *rehabiliteringspenning för unga*, *ersättning för uppehälle* samt i form av *rehabiliteringsunderstöd* som betalas för tid efter rehabilitering.

Rätt till rehabiliteringspenning. Försäkrade enligt sjukförsäkringslagen, dvs. personer som är bosatta i Finland, har rätt till rehabiliteringspenning. Rehabiliteringspenning kan även beviljas arbetstagare och företagare som kommer till Finland för att arbeta, om de arbetar minst fyra månader utan avbrott. För rehabiliteringstid utomlands kan rehabiliteringspenning betalas ut på vissa villkor.

Rehabiliteringspenningens syfte är att trygga försörjningen under den tid då rehabiliteringsklienten deltar i rehabilitering och då målet med rehabiliteringen är att han eller hon ska kunna stanna kvar i arbetslivet, återvända till arbetslivet eller komma ut i arbetslivet. Rehabiliteringspenning kan beviljas personer i åldern 16–67 år som på grund av rehabiliteringen är helt förhindrade att förvärvsarbeta. Rehabiliteringspenningen betalas i form av partiell rehabiliteringspenning när en person arbetar under rehabiliteringen och arbetstiden har förkortats med minst 40 % på grund av rehabiliteringen.

Rehabiliteringspenning för unga kan beviljas personer i åldern 16–19 år vars arbets- eller studieförmåga och förvärvsförmåga väsentligt har försvagats på grund av en funktionsnedsättning eller sjukdom. Då man bedömer om det är fråga om väsentligt försvagad förmåga

Etuuden tarkoituksena on varmistaa nuoren ammatillinen kuntoutuminen, edistää hänen työllistymistään ja turvata toimeentulo kuntoutuksen aikana. Nuoren kuntoutusrahan myöntäminen edellyttää, että nuori tarvitsee erityisiä tukitoimia suoriutuakseen opiskelusta tai muusta kuntoutuksesta ja että nuorelle on kotikunnassa laadittu henkilökohtainen opiskelu- ja kuntoutumissuunnitelma.

Kela maksaa kuntoutusrahaa sellaisen kuntoutuksen ajalta, jota annetaan Kelan järjestämänä tai terveydenhuoltolain, työterveyshuoltolain tai päihdehuoltolain mukaan tai sopeutumisvalmennuksena vammaispalvelulain mukaan. Myös veikkausvoittovaroin rahoitettuun sopeutumisvalmennukseen voi saada kuntoutusrahaa. Lisäksi kuntoutusrahaa maksetaan perhekuntoutuksen ajalta lastensuojelulain, kehitysvammaisten erityishuoltolain tai päihdehuoltolain perusteella. Oppisopimuskoulutuksessa oleva henkilö voi saada kuntoutusrahaa samoilla edellytyksillä kuin Kelan ammatillista kuntoutusta. Myös kuntoutujan omaiselle, joka osallistuu sopeutumisvalmennukseen tai perhekuntoutukseen, voidaan maksaa kuntoutusrahaa.

Kuntoutusraha voidaan maksaa kuntoutujan työnantajalle, jos työnantaja maksaa kuntoutuksen ajalta palkkaa.

Kesto ja omavastuu-aika. Kuntoutusrahaa maksetaan kuntoutukseen osallistumisen ajalta jokaiselta arkipäivältä paitsi omavastuuajalta. Omavastuun pituus on sidoksissa kuntoutuksen sisältöön ja kesto. Pääsäännön mukaan se on kuntoutuksen alkamispäivä ja yhdeksän sitä seuraavaa arkipäivää. Yleisin omavastuu-aika on kuitenkin kuntoutuksen alkamispäivä. Kuntoutusrahaa voidaan maksaa myös kuntoutuspäätöksen ja kuntoutuksen alkamisen väliseltä ajalta sekä kuntoutusjaksojen väliseltä ajalta, tosin 20 %:lla alennettuna mutta aina kuitenkin vähintään sairauspäivärahan vähimmäismäärän suuruisena.

Kuntoutusrahan määrä. Kuntoutusraha on yhtä suuri kuin sairausvakuutuslain mukainen *sairauspäiväraha*, jonka kuntoutuja sairastuessaan saisi. Vuonna 2017 kuntoutusraha oli vähintään 23,73 euroa arkipäivältä henkilölle, jolla ei ole työtuloja. Kuntoutusrahaan ei sovelleta 55 kalenteripäivän odotusaikaa, kuten sairauspäivärahaan.

Kun henkilö siirtyy saamaan kuntoutusrahaa saatuaan edeltäneiden neljän kuukauden aikana työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea, on hänen kuntoutusrahan sa vähintään 86 % edeltävän etuuden määrästä korotet-

beaktas dessutom personens helhetssituation. Syftet med förmånen är att säkerställa att en ung person får yrkesinriktad rehabilitering samt främja möjligheterna till sysselsättning och trygga försörjningen för den unga personen under rehabiliteringen. Rehabiliteringspenning för unga kan beviljas förutsatt att den unga behöver särskilda stödåtgärder för att klara studier eller annan rehabilitering och att en individuell studie- och rehabiliteringsplan har upprättats för den unga i hemkommunen.

FPA betalar rehabiliteringspenning för sådan rehabilitering som ordnas antingen av FPA eller med stöd av hälso- och sjukvårdslagen, lagen om företagshälsovård eller lagen om missbrukarvård eller för anpassningsträning som ordnas enligt lagen om service och stöd på grund av handikapp. Rehabiliteringspenning kan också beviljas för anpassningsträning som finansieras med vinstmedel från Veikkaus. Dessutom kan rehabiliteringspenning beviljas för familjerehabilitering som ordnas enligt barnskyddslagen, lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda eller lagen om missbrukarvård. Personer som deltar i läroavtalsutbildning kan få rehabiliteringspenning på samma grunder som de kan få yrkesinriktad rehabilitering som ordnas av FPA. Rehabiliteringspenning kan också betalas till en anhörig som deltar i anpassningsträning eller familjerehabilitering.

Rehabiliteringspenning kan betalas till klientens arbetsgivare om denna betalar lön under tiden för rehabiliteringen.

Betalningstid och självrisktid. Rehabiliteringspenning betalas för varje vardag som klienten deltagit i rehabilitering, fränsett en självrisktid som bestäms av rehabiliteringens innehåll och längd. I regel omfattar självriskten den dag rehabiliteringen inleds och de därpå följande nio vardagarna; den vanligaste självrisktiden är dock bara inledningsdagen. Rehabiliteringspenning kan betalas också för tiden mellan rehabiliteringsbeslutet och rehabiliteringens början samt för tiden mellan rehabiliteringsperioder, dock sänkt med 20 %. Rehabiliteringspenningen uppgår ändå alltid till minst sjukdagpenningens minimibelopp.

Rehabiliteringspenningens belopp. Rehabiliteringspenningen är lika stor som den *sjukdagpenning* som klienten skulle få enligt sjukförsäkringslagen om han eller hon insjuknade. År 2017 utgjorde rehabiliteringspenningen minst 23,73 euro per vardag för personer som inte har förvärvsinkomster. På rehabiliteringspenningen tillämpas inte den väntetid om 55 kalenderdagar som gäller för sjukdagpenningen.

När en person börjar lyfta rehabiliteringspenning efter att ha haft arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd de närmast föregående fyra månaderna, är rehabiliteringspenningen minst 86 % av den tidigare för-

tuna 10 %:lla. Jos henkilö on saanut edeltävän kuuden kuukauden aikana Kelan maksamaa kuntoutusrahaa, on uusi kuntoutusraha vähintään edeltävän kuntoutusrahan suuruinen mutta ilman kuntoutusrahan korotuksia.

Täyttä *työkyvyttömyys-*, *työura-* tai *sukupolvenvaihdoseläkettä* saavan kuntoutusraha on 10 % hänen saamiensa eläkkeiden yhteismäärästä. Lisäksi hänelle maksetaan edelleen myös eläke.

Ammatillisen kuntoutuksen ajalta kuntoutusraha on 75 % sairausvakuutuslaissa säädetystä työtulosta.

Osakuntoutusrahan määrä on puolet siitä täyden kuntoutusrahan määrästä, jota asiakkaalle maksettaisiin hänen estyessään kokonaan työstä kuntoutuksen aikana.

Ylläpitokorvaus. Harkinnanvaraista *ylläpitokorvausta* (9,00 €/pv vuonna 2017) voi saada kuntoutuja, jonka kuntoutusraha on enintään ammatillisen kuntoutuksen vähimmäismäärän suuruinen. Ylläpitokorvausta maksetaan kuntoutuksesta aiheutuvien ylimääräisten kustannusten korvaamiseksi ja kuntoutukseen osallistumisen varmistamiseksi, ei kuitenkaan pitkäaikaisen kuntoutuksen ajalta.

Kuntoutusavustus. Harkinnanvaraista *kuntoutusavustusta* voidaan maksaa Kelan maksaman kuntoutusrahan päättymisen jälkeen. Avustuksen tarkoitus on tukea kuntoutujan työllistymistä kuntoutusjakson päätyttyä. Kuntoutusavustusta maksetaan enintään edeltävän kuuden kuukauden ajalta maksettua kuntoutusrahaa vastaava määrä. Avustusta maksetaan vuosittain vain harvoille kuntoutujille.

Kuntoutusraha on veronalaista tuloa. Ylläpitokorvaus on veroton etuus. Kuntoutusrahan vähimmäismäärään ja kaikkiin maksussa oleviin kuntoutusrahoihin tehdään vuosittain indeksitarkistus. Eläkkeensaajan kuntoutusraha tarkistetaan, kun perusteena olevien eläkkeiden määrä muuttuu.

mänen höjd med 10 %. För den som har fått rehabiliteringspenning som betalats av FPA under de närmast föregående sex månaderna är den nya rehabiliteringspenningen minst lika stor som den tidigare, men utan tillägg.

Den som har full *invalid-*, *sjuk-*, *arbetslivs-* eller *generationsväxlingspension* får 10 % av det totala pensionsbeloppet i rehabiliteringspenning. Dessutom får han eller hon alltså lyfta pension.

Den rehabiliteringspenning som betalas ut vid *yrkesinriktad rehabilitering* är 75 % av den arbetsinkomst som fastställts i sjukförsäkringslagen.

Den partiella rehabiliteringspenningen är hälften av det fulla belopp av rehabiliteringspenningen som personen skulle få om han eller hon var helt förhindrad att arbeta under rehabiliteringen.

Ersättning för uppehälle. *Ersättning för uppehälle* (9,00 €/dag år 2017) kan enligt prövning beviljas en klient vars rehabiliteringspenning uppgår till högst det minimibelopp som betalas vid yrkesinriktad rehabilitering. Ersättning för uppehälle betalas i ersättning för de extra kostnader som rehabiliteringen medför och för att säkerställa deltagande i rehabiliteringen, dock inte för tid i långvarig rehabilitering.

Rehabiliteringsunderstöd. *Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning* kan betalas efter att utbetalningen av den av FPA utbetalade rehabiliteringspenningen upphört. Syftet med understödet är att stödja sysselsättningen av klienten efter rehabiliteringsperioden. Rehabiliteringsunderstöd betalas högst till ett belopp som motsvarar den rehabiliteringspenning som betalats för de föregående sex månaderna. Understödet betalas årligen till endast ett fåtal rehabiliteringsklienter.

Rehabiliteringspenningen är skattepliktig inkomst. Ersättningen för uppehälle är en skattefri förmån. På rehabiliteringspenningens minimibelopp och på alla löpande rehabiliteringspenningar görs årligen en indexjustering. Rehabiliteringspenningen för pensionstagare justeras då det sker en ändring i det pensionsbelopp som ligger till grund för rehabiliteringspenningen.

99. Kuntoutus 2000–2017

Rehabilitering 2000–2017

Rehabilitation, 2000–2017

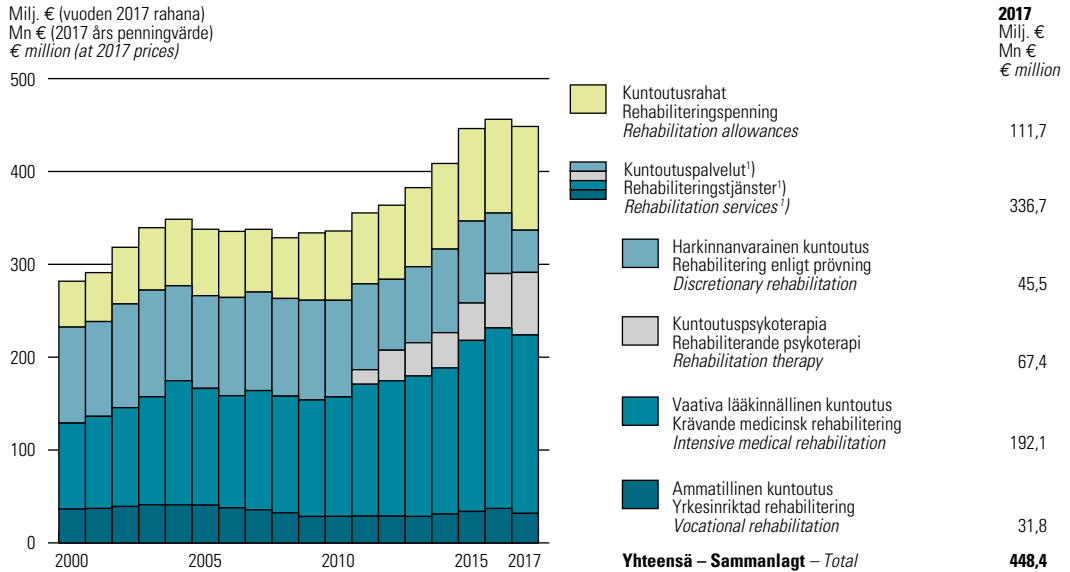
Vuosi År Year	Yhteensä Samman- lagt Total	Kuntoutuspalvelut ¹⁾ Rehabiliteringstjänster ¹⁾ Rehabilitation services ¹⁾					Kuntoutusrahat ²⁾ Rehabiliteringspenning ²⁾ Rehabilitation allowance ²⁾	
		Yhteensä Sammanlagt Total	Ammatillinen kuntoutus Yrkesinriktad rehabilitering Vocational rehabilitation	Vaativa lääkinnällinen kuntoutus Krävande medicinsk rehabilitering Intensive medical rehabilitation	Kuntoutus- psykoterapia Rehabili- terande psykoterapi Rehabilitative psychotherapy	Harkinnan- varainen kuntoutus Rehabilitering enligt prövning Discretionary rehabilitation	Yhteensä Samman- lagt Total	Maksettu Kelan kuntoutuspalveluja saaneille Betalt till mottagare av FPA-rehabili- teringstjänster Paid to recipients of rehabilitation services from Kela
Milj. € – Mn € – € million								
2000	219,5	181,0	28,3	72,1	·	80,6	38,5	33,0
2001	232,5	190,5	29,6	79,2	·	81,6	42,1	33,6
2002	258,1	208,6	31,8	86,3	·	90,6	49,5	36,4
2003	277,7	222,7	33,6	95,1	·	94,1	55,0	36,5
2004	285,6	226,9	33,6	109,6	·	83,8	58,7	36,9
2005	279,4	220,2	33,6	104,0	·	82,6	59,2	35,5
2006	282,3	222,4	31,7	101,7	·	89,1	59,9	35,2
2007	291,3	233,1	30,7	110,8	·	91,6	58,3	34,2
2008	295,0	236,3	29,1	112,7	·	94,5	58,7	34,5
2009	299,7	234,6	25,5	112,6	·	96,5	65,1	35,6
2010	305,1	237,3	25,9	116,8	·	94,6	67,8	37,0
2011	334,0	262,2	27,1	133,5	14,7	86,9	71,8	38,0
2012	351,5	274,3	27,8	140,9	31,8	73,8	77,1	40,2
2013	375,0	291,5	27,9	148,3	35,1	80,3	83,5	43,4
2014	404,7	313,3	30,8	155,9	37,7	89,2	91,4	47,4
2015	441,2	342,5	33,5	182,2	39,8	87,3	98,6	50,6
2016	452,6	352,3	36,8	193,0	58,0	64,6	100,2	48,0
2017	448,4	336,7	31,8	192,1	67,4	45,5	111,7	45,0

¹⁾ Matkakorvaukset eivät 1.1.2005 alkaen enää sisälly kuntoutuspalvelujen euromääriin, koska ne maksetaan sairausvakuutusjärjestelmän kautta. Sedan 1.1.2005 ingår ersättningar för resekostnader inte längre i beloppen för rehabiliteringstjänster; de betalas via sjukförsäkringssystemet. Refunds of transportation costs are no longer (since 1 January 2005) included in the euro amounts for rehabilitation services. They are now paid through the National Health Insurance.

²⁾ Sisältää myös 1.9.2001 alkaen maksetut ylläpitokorvaukset. Inkluderar även ersättningar för uppehälle som betalats från och med 1.9.2001. Includes maintenance allowances payable since 1 September 2001.

Lähde: SVT. Kela: Kelan kuntoutus www.kela.fi/tilastot.
Källa: FOS. FPA: FPA-rehabilitering www.fpa.fi/statistik.

Kuvio 42. Kuntoutus 2000–2017
Figur 42. Rehabilitering 2000–2017
 Chart 42. Rehabilitation, 2000–2017

¹⁾ Ks. taul. 99 alaviite 1.
 Se tabell 99, fotnot 1.
 See footnote 1 to Table 99.

Lähde: SVT. Kela: Kelan kuntoutus www.kela.fi/tilastot.
 Källa: FOS. FPA: FPA-rehabilitering www.fpa.fi/statistik.

100. Kuntoutuajat 2000–2017
Rehabiliteringsklienter 2000–2017
 Rehabilitation beneficiaries, 2000–2017

Vuosi År Year	Kuntoutuajat yhteensä Rehabiliterings- klienter sammanlagt Total	Kuntoutuspalveluja saaneet Mottagare av rehabiliterings- tjänster Rehabilitation services	Kuntoutusrahaa saaneet – Mottagare av rehabiliteringspenning – Rehabilitation allowance			
			Yhteensä Sammanlagt Total	Kuntoutuspalvelut Kelalta FPA-rehabiliterings- tjänster In respect of services provided by Kela	Kuntoutuspalvelut muualta Andra rehabiliteringstjänster In respect of services provided by a third party	Ei ole saanut kuntoutuspalveluja Ej rehabiliterings- tjänster No rehabilitation services provided
2000	96 044	82 483	53 470	41 650	11 270	786
2001	98 259	83 317	54 529	41 159	12 321	1 292
2002	104 209	87 030	58 693	43 015	13 648	2 250
2003	105 684	87 769	59 522	42 709	13 597	3 448
2004	104 298	86 174	60 402	42 967	13 305	4 362
2005	105 139	86 756	61 953	43 821	13 667	4 732
2006	106 479	88 376	61 518	43 545	13 479	4 736
2007	105 326	87 846	58 999	41 881	12 925	4 442
2008	104 247	86 320	58 066	40 489	13 670	4 178
2009	100 101	83 760	54 305	37 684	12 554	4 333
2010	98 808	83 709	52 352	36 763	11 142	4 678
2011	101 948	87 318	52 336	36 788	10 722	5 105
2012	105 031	91 148	53 133	38 158	9 541	5 653
2013	112 238	98 863	55 521	41 017	8 552	6 666
2014	119 944	107 107	56 731	42 071	7 900	7 533
2015	124 777	112 212	57 292	42 489	7 284	8 307
2016	121 769	109 743	49 187	34 402	6 603	8 872
2017	120 165	108 670	40 735	25 956	5 921	9 483

Lähde: SVT. Kela: Kelan kuntoutus www.kela.fi/tilastot.
 Källa: FOS. FPA: FPA-rehabilitering www.fpa.fi/statistik.

101. Kuntoutuspalvelut 2000–2017 Rehabiliteringstjänster 2000–2017 Rehabilitation services, 2000–2017

Vuosi År Year	Kuntoutuspalveluja saaneet Mottagare av rehabiliteringstjänster Beneficiaries		Toimenpiteet Åtgärder Measures	Milj. € kuntoutuspalvelut ¹⁾ Mn € rehabiliteringstjänster ¹⁾ € million rehabilitation services ¹⁾					€ / palvelujen saaja (2017 rahana) € / mottagare av tjänster (2017 års penningvärde) Expenditure per rehabilitee, € (at 2017 prices)
	Lukumäärä Antal Total	Promillea väestöstä % av befolkningen % of population		Yhteensä Sammanlagt Total	Ammatillinen kuntoutus Yrkesinriktad rehabilitering Vocational rehabilitation	Vaativa lääkinnällinen kuntoutus Krävande medicinsk rehabilitering Intensive medical rehabilitation	Kuntoutus-psykoterapia Rehabiliterande psykoterapi Rehabilitative psychotherapy	Harkinnanvarainen kuntoutus Rehabilitering enligt prövning Discretionary rehabilitation	
2000	82 483	15,9	116 450	181,0	28,3	72,1	·	80,6	2 817,60
2001	83 317	16,0	120 938	190,5	29,6	79,2	·	81,6	2 862,63
2002	87 030	16,7	·	208,6	31,8	86,3	·	90,6	2 955,35
2003	87 769	16,8	143 193	222,7	33,6	95,1	·	94,1	3 100,63
2004	86 174	16,5	140 305	226,9	33,6	109,6	·	83,8	3 212,31
2005	86 756	16,5	150 645	220,2	33,6	104,0	·	82,6	3 068,63
2006	88 376	16,7	161 623	222,4	31,7	101,7	·	89,1	2 989,63
2007	87 846	16,6	163 134	233,1	30,7	110,8	·	91,6	3 074,89
2008	86 320	16,2	161 858	236,3	29,1	112,7	·	94,5	3 049,61
2009	83 760	15,7	159 311	234,6	25,5	112,6	·	96,5	3 120,16
2010	83 709	15,6	157 086	237,3	25,9	116,8	·	94,6	3 121,61
2011	87 318	16,2	166 375	262,2	27,1	133,5	14,7	86,9	3 194,85
2012	91 148	16,8	172 476	274,3	27,8	140,9	31,8	73,8	3 115,22
2013	98 863	18,1	150 827	291,5	27,9	148,3	35,1	80,3	3 007,44
2014	107 107	19,6	161 405	313,3	30,8	155,9	37,7	89,2	2 951,64
2015	112 212	20,4	134 207 ²⁾	342,5	33,5	182,2	39,8	87,3	3 086,26
2016	109 743	19,9	132 332	352,3	36,8	193,0	58,0	64,6	3 236,05
2017	108 670	19,7	130 507	336,7	31,8	192,1	67,4	45,5	3 098,29

¹⁾ Ks. taul. 99 alaviite 1.
Se tabell 99 fotnot 1.

See footnote 1 to Table 99.

²⁾ Kustannettujen toimenpiteiden poimintamäärittely korjattiin tammikuusta 2015 koskevista tiedoista lähtien. Tämän vuoksi kustannettujen kuntoutus-toimenpiteiden lukumäärä pieneni.
Definitionen av urvalet åtgärder som bekostats korrigerades från och med uppgifterna för januari 2015. Därför minskade antalet bekostade rehabiliteringsåtgärder.
The sample selection criteria for subsidised rehabilitation measures were revised starting with the data for January 2015. The number of subsidised measures decreased as a result.

Lähde: SVT. Kela: Kelan kuntoutus; Kela: Kelan väestötilasto www.kela.fi/tilastot.

Källa: FOS. FPA: FPA-rehabilitering; FPA: FPA:s befolkningsstatistik www.fpa.fi/statistik.

102. Kuntoutus sukupuolen ja iän mukaan 2017 Rehabilitering enligt kön och ålder 2017 Rehabilitation by age and sex of the client, 2017

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and sex	Kuntoutuspalvelut Rehabiliteringstjänster Rehabilitation services					Kuntoutusraha Rehabiliteringspenning Rehabilitation allowance			
	Kuntoutujat Rehabiliteringsklienter Beneficiaries			Kustannukset Kostnader Expenditure		Kuntoutujat ¹⁾ Antal klienter ¹⁾ No. of beneficiaries ¹⁾	Päivät Dagar Days	Yhteensä, 1 000 kpl Sammanlagt, 1 000 st. Thousands	Kuntoutujaa kohti Per klient Per beneficiary
	Kaikki Samtliga Total	Promillea samanikäisestä väestöstä ‰ av befolkningen i samma ålder ‰ of population of corresponding age	Uudet ²⁾ Nya ²⁾ New ²⁾	Milj. € Mn € € million	Samanikäistä asukasta kohti, € Per invånare i samma ålder, € Per capita within age group, €				
									€/pv €/dag €/day

Molemmat sukupuoli – Båge könen – Both sexes

Kaikki – Samtliga –									
Total	108 670	19,7	40 327	336,7	61,1	40 735	3 447,0	85	32,41
0–15	17 490	18,4	4 743	109,4	115,0
16–24	16 348	28,4	6 200	32,3	56,1	11 775	2 477,0	210	29,93
25–34	18 796	26,7	6 505	45,4	64,4	4 867	498,5	102	31,54
35–44	15 961	23,7	6 179	40,2	59,7	5 976	211,8	35	39,34
45–54	16 897	23,7	6 948	44,5	62,3	9 013	159,5	18	48,41
55–64	16 981	23,0	6 323	51,1	69,3	9 104	100,2	11	58,03
65–	6 197	5,4	3 429	13,9	12,1	–	–	–	–

Miehet – Män – Males

Kaikki – Samtliga –									
Total	43 633	16,1	15 128	163,4	60,2	15 845	1 710,9	108	31,78
0–15	12 310	25,3	3 381	76,9	158,0
16–24	6 799	23,0	2 270	13,3	45,1	6 132	1 317,2	215	29,99
25–34	5 804	16,0	1 910	15,5	42,8	2 096	221,4	106	31,61
35–44	4 912	14,2	1 892	14,0	40,5	2 204	84,4	38	38,90
45–54	5 501	15,3	2 243	16,6	46,1	2 874	57,1	20	48,23
55–64	5 888	16,2	2 100	21,1	58,0	2 539	30,9	12	59,62
65–	2 419	4,8	1 332	5,9	11,8	–	–	–	–

Naiset – Kvinnor – Females

Kaikki – Samtliga –									
Total	65 037	23,3	25 199	173,3	62,1	24 890	1 736,1	70	33,04
0–15	5 180	11,1	1 362	32,5	69,7
16–24	9 549	34,1	3 930	19,0	67,6	5 643	1 159,8	206	29,87
25–34	12 992	38,0	4 595	29,9	87,3	2 771	277,0	100	31,48
35–44	11 049	33,8	4 287	26,1	80,0	3 772	127,4	34	39,63
45–54	11 396	32,2	4 705	27,9	78,8	6 139	102,4	17	48,50
55–64	11 093	29,6	4 223	30,1	80,2	6 565	69,3	11	57,33
65–	3 778	5,8	2 097	8,0	12,3	–	–	–	–

¹⁾ Kuntoutusrahaa sai 9 021 vajaakuntoista nuorta (16–19 v) ammatillisen kuntoutumisen varmistamiseksi ja 83 henkilöä oppisopimuskoulutuksen perusteella. Ylläpitokorvausta ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettiin 276 henkilölle. Em. henkilöt sisältyvät sarakkeen lukuihin.

Rehabiliteringspenning fick 9 021 handikappade i åldern 16–19 år för säkerställande av yrkesinriktad rehabilitering och 83 personer på basis av läroavtalsutbildning. Ersättning för uppehälle vid yrkesinriktad rehabilitering betalades till 276 personer. Dessa personer ingår i talen i kolumnen.

Rehabilitation allowance was paid to 9,021 young persons with functional impairments aged 16–19 in order to enable their participation in vocational rehabilitation and to 83 persons on the basis of an apprenticeship agreement. Maintenance allowance during vocational rehabilitation was paid to 276 persons. All the above groups are included in this column's figures.

²⁾ Ollut vähintään 5 vuotta ilman Kelan kuntoutuspalveluja.

Har inte fått FPA-rehabilitering på minst 5 år.

Last received rehabilitation services from Kela five or more years ago.

Lähde: SVT. Kela: Kelan kuntoutus; Kela: Kelan väestötillasto www.kela.fi/tilastot.

Källa: FOS. FPA: FPA-rehabilitering; FPA: FPA:s befolkningsstatistik www.fpa.fi/statistik.

103. Kuntoutuspalvelut toimenpiteittäin 2017 Rehabiliteringstjänster enligt åtgärd 2017 Rehabilitation services by procedure in 2017

Kuntoutuspalvelu Rehabiliteringstjänst Rehabilitation service	Kuntoutujat ¹⁾ Rehabiliteringsklienter ¹⁾ Rehabilitation clients ¹⁾		Kuntoutuspalvelukustannukset Kostnader för rehabiliteringstjänster Expenditure on rehabilitation services	
	Toimenpide Åtgärd Measure	Lkm Antal Number	Mediaani-ikä Medianålder Median age	1 000 € € 1,000
Kaikki – Samtliga – Total	108 670	35	336 691	3 098
Ammatillinen kuntoutus – Yrkesinriktad rehabilitering – Vocational rehabilitation	20 369	30	31 755	1 559
Koulutus – Utbildning – Training	9 340	20	2 284	245
Ammattikoulutus – Yrkesutbildning – Vocational training	7 346	19	1 676	228
Tyk-kuntoutus ²⁾ – Tyk-rehabilitering ²⁾ – Rehabilitation to maintain work ability	2 739	56	5 547	2 025
KILLA-kuntoutus ³⁾ – KILLA-rehabilitering ³⁾ – KILLA rehabilitation ³⁾	1 521	54	2 023	1 330
Ammatillinen kuntoutus selvitys – Yrkesinriktad rehabiliterings- utredning – Vocational rehabilitation assessment	3 238	40	5 376	1 660
Muut toimenpiteet – Övriga åtgärder – Other measures	5 021	34	16 525	3 291
Vaativa lääkinnällinen kuntoutus – Krävande medicinsk rehabilitering – Intensive medical rehabilitation	30 744	15	192 100	6 248
Moniammatillinen yksilökuntoutus – Multidisciplinär individuell rehabilitering – Multidisciplinary individual rehabilitation	2 154	51	16 414	7 620
Sairausryhmäkohtaiset kurssit ⁴⁾ – Kurser enligt sjukdomsgrupp ⁴⁾ – Rehabilitation designed for persons with specific illnesses ⁴⁾	1 114	8	6 098	5 474
Psykoterapia – Psykoterapi – Psychotherapy	1 781	16	7 380	4 144
Toimintaterapia – Ergoterapi – Occupational therapy	9 701	9	29 832	3 075
Puheterapia – Taliterapi – Speech therapy	10 780	7	50 660	4 699
Fysioterapia – Fysioterapi – Physiotherapy	15 887	41	73 543	4 629
Muut toimenpiteet – Övriga åtgärder – Other measures	2 354	14	8 173	3 472
Kuntoutuspsykoterapia – Rehabiliterande psykoterapi – Rehabilitative psychotherapy	36 654	34	67 441	1 840
Aikuisten psykoterapia – Psykoterapi för vuxna – Adult psychotherapy	26 528	38	48 445	1 826
Nuorten psykoterapia – Psykoterapi för unga – Adolescent psychotherapy	10 203	24	18 996	1 862
Harkinnanvarainen kuntoutus – Rehabilitering enligt pröv- ning – Discretionary rehabilitation	24 621	55	45 480	1 847
Moniammatillinen yksilökuntoutus – Multidisciplinär individuell rehabilitering – Multidisciplinary individual rehabilitation	3 266	55	9 758	2 988
Kuntoutuskurssit – Rehabiliteringskurser – Rehabilitation services Tules-kurssit – Kurser för personer med sjukdomar i rörelseorganen – Courses for persons with musculoskeletal diseases	16 610	56	23 781	1 432
7 354	53	8 701	1 183	
Sopeutumisvalmennuskurssit – Anpassningskurser – Adaptation training courses	3 429	53	7 890	2 301
Neuropsykologinen kuntoutus – Neuropsykologisk rehabilitering – Neuropsychological rehabilitation	389	23	380	976
Kehittämistoiminta – Utvecklingsverksamhet – Experimentation	982	11	3 643	3 710
Muut toimenpiteet – Övriga åtgärder – Other measures	560	53	246	439

¹⁾ Kuntoutuja on voinut vuoden aikana osallistua useaan toimenpiteeseen.
Flera åtgärder kan ha vidtagits under året för en och samma klient.
One client may have participated in several rehabilitation measures during the year.

²⁾ Työkykyä ylläpitävä ja parantava valmennus.
Träning för att bevara och förbättra arbetsförmågan.

³⁾ Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit.
Rehabiliterings- och anpassningsträningkurser.
Group-based rehabilitation and adaptation training.

⁴⁾ Ammatillista työkykyä tukeva kuntoutus.
Rehabilitering som stöder yrkesrelaterad arbetsförmåga.
Rehabilitation supporting the vocational ability to work.

Lähde: SVT. Kela: Kelan kuntoutus www.kela.fi/tilastot.
Källa: FOS. FPA: FPA-rehabilitering www.fpa.fi/statistik.

Kuvio 43. Kuntoutusraha keskimäärin 2017**Figur 43. Rehabiliteringspenning i genomsnitt 2017**

Chart 43. Average rates of rehabilitation allowance, 2017

Määräytyminen Grund för fastställande Basis of calculation	€/pv €/dag €/day	Saajia Mottagare Number of recipients	Päiviä, 1 000 kpl Antal dagar, 1 000 st. Number of days, thousands
Kuntoutusraha perustuu työtuloihin Rehabiliteringspenning grundad på arbetsinkomsten Allowance based on earnings	64,80	18 038	149,9
Kuntoutusraha perustuu edeltäneeseen etuuteen Rehabiliteringspenning grundad på tidigare förmån Allowance based on preceding benefit	38,11	7 168	480,2
Kuntoutusraha ammatillisen kuntoutuksen ajalta Rehabiliteringspenning under yrkesinriktad rehabilitering Allowance payable during vocational rehabilitation			
perustuu työtuloihin ¹⁾ grundad på arbetsinkomsten ¹⁾ based on earnings ¹⁾	64,70	3 260	79,2
vähimmäismääräinen kuntoutusraha rehabiliteringspenning utbetald med minimibeloppet minimum-rate allowance	30,37	3 285	493,6
Kuntoutusraha nuorelle vajaakuntoiselle Rehabiliteringspenning för unga handikappade Allowance payable to young persons with impaired functional status	30,05	9 021	2 081,3
Eläkkeensaajan kuntoutusraha ²⁾ Rehabiliteringspenning för pensionstagare ²⁾ Allowance payable to pensioners ²⁾	3,64	1 266	104,5
Vähimmäismääräinen kuntoutusraha Rehabiliteringspenning utbetald med minimibeloppet Minimum-rate allowance	23,62	2 706	52,7

¹⁾ Kaikissa tuloluokissa 75 % työtuloista.
75 % av arbetsinkomsten i samtliga inkomstklasser.
75% of earnings in all income brackets.

²⁾ Maksetaan eläkkeen lisäksi.
Betalas utöver pensionen.
Payable on top of the pension.

Lähde: SVT. Kela: Kelan kuntoutus www.kela.fi/tilastot.
Källa: FOS. FPA: FPA-rehabilitering www.fpa.fi/statistik.

104. Kuntoutuspalvelujen käsittelytietoja sukupuolen ja iän mukaan 2017

Handläggning av rehabiliteringstjänster enligt kön och ålder 2017

Rehabilitation services: Claims processing data for 2017 by age and sex of the claimant

Sukupuoli ja ikäryhmä Kön och åldersgrupp Sex and age group	Ratkaisuja ¹⁾ – Avgöranden ¹⁾ – Decisions ¹⁾					Hylkäys-% ²⁾ – Avslags-% ²⁾ – Denial rate, % ²⁾			
	Yhteensä ¹⁾ Sammanlagt ¹⁾ Total ¹⁾	Ammatillinen kuntoutus Yrkesinriktad rehabilitering Vocational rehabilitation	Vaativa lääkinnällinen kuntoutus Krävande medicinsk rehabilitering Intensive medical rehabilitation	Kuntoutus-psykoterapia Rehabiliterande psykoterapi Rehabilitative psychotherapy	Harkinnanvarainen kuntoutus Rehabilitering enligt prövning Discretionary rehabilitation	Ammatillinen kuntoutus Yrkesinriktad rehabilitering Vocational rehabilitation	Vaativa lääkinnällinen kuntoutus Krävande medicinsk rehabilitering Intensive medical rehabilitation	Kuntoutus-psykoterapia Rehabiliterande psykoterapi Rehabilitative psychotherapy	Harkinnanvarainen kuntoutus Rehabilitering enligt prövning Discretionary rehabilitation
Kaikki – Samtliga – Total	161 224	22 171	72 338	36 687	30 028	26,8	16,7	6,4	20,8
Miehet – Män – Males	72 489	9 734	42 853	8 483	11 419	25,4	15,2	8,2	22,8
Naiset – Kvinnor – Females	88 735	12 437	29 485	28 204	18 609	28,0	19,0	5,8	19,5
0–15	42 968	136	40 994	9	1 829	28,6	12,7	–	9,3
16–34	44 326	12 582	9 889	19 526	2 329	25,8	18,6	6,5	17,3
35–44	20 117	3 051	4 851	9 390	2 825	28,2	22,4	5,6	14,9
45–54	22 292	3 859	6 595	5 262	6 576	28,1	23,5	6,4	15,6
55–64	22 602	2 516	9 526	2 462	8 098	27,9	23,1	6,8	19,1
65–	8 919	27	483	38	8 371	58,3	47,0	45,5	31,5

¹⁾ Sisältää myönteiset ja hylkäävät ratkaisut sekä tarkistus- ja lakkautusratkaisut. Inkluderar beviljanden, avslag, justeringar och indragningar.

Includes decisions to grant or deny a benefit as well as review decisions and terminations of benefit.

²⁾ Hylkäviiden ratkaisujen %-osuus myönteisten ja hylkäviiden ratkaisujen sekä tarkistusratkaisujen kokonaismäärästä, joka ei sisällä lakkautusratkaisuja. Avslagens procentuella andel av samtliga beviljanden, avslag och justeringar, fränsett indragningar.

Denials as a percentage of the total number of grants, denials and review decisions (not including terminations of benefit).

Lähde: Kelan etuuskien hakemus- ja ratkaisutilastot.

Källa: FPA-statistik över förmånsansökningar och -avgöranden.

5.2 Kuntoutus alueittain, sairauksittain ja ammateittain

Kuntoutuksen alueittaiset tilastot esitetään vuosikirjassa maakunnittain kuntoutujan kotikunnan mukaan.

Sairaudella tarkoitetaan kuntoutuspalvelu- tai kuntoutusrahhakemuksen perusteena olevaa sairautta. Tieto sairaudesta saadaan niistä, jotka ovat saaneet Kelalta kuntoutuspalveluja, nuoren kuntoutusrahaa tai kuntoutusrahaa oppisopimuskoulutuksen ajalta.

Sairausdiagnoosit merkitään kansainvälisen tautiluokituksen (ICD-10) mukaisesti.

Ammatiksi merkitään viimeisin pääasiallinen ammatti. Tieto ammatista tallennetaan 16 vuotta täyttäneistä kuntoutujista, jotka saavat kuntoutuspalveluja Kelalta.

Kuntoutustilastoissa otettiin käyttöön Ammattiluokitus 2010 tilastovuoden 2014 alusta. Kansallinen Ammattiluokitus 2010 perustuu kansainvälisen työjärjestön (ILO) laatimaan ja YK:n vahvistamaan ISCO-08-ammattiluokitukseen.

5.2 Rehabilitering region-, sjukdoms- och yrkesvis

Den regionala rehabiliteringsstatistiken presenteras landskapsvis enligt klientens hemkommun.

Med sjukdom avses den sjukdom som föranlett ansökan om rehabilitering eller rehabiliteringspenning. Sjukdomsuppgifter fås om klienter som genom FPA har fått rehabiliteringstjänster, rehabiliteringspenning för unga eller rehabiliteringspenning för läroavtalsutbildning.

Sjukdomsdiagnoserna anges enligt den internationella sjukdomsklassifikationen (ICD-10).

Som yrke anges klientens senaste huvudsakliga yrke. Yrkesdata lagras för alla rehabiliteringsklienter över 16 år som får FPA-rehabilitering.

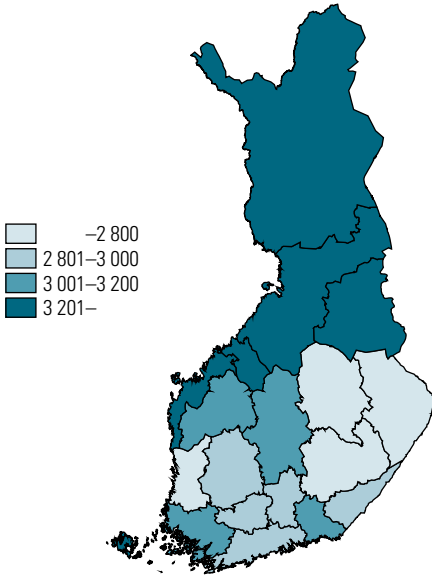
Från och med början av statistikåret 2014 tog man i bruk Yrkesklassificering 2010 i rehabiliteringsstatistiken. Den nationella Yrkesklassificeringen 2010 grundar sig på yrkesklassificeringen ISCO-08, som utarbetats av den internationella arbetsorganisationen (ILO) och fastställts av FN.

Kuvio 44. Kuntoutuspalvelut maakunnittain 2017

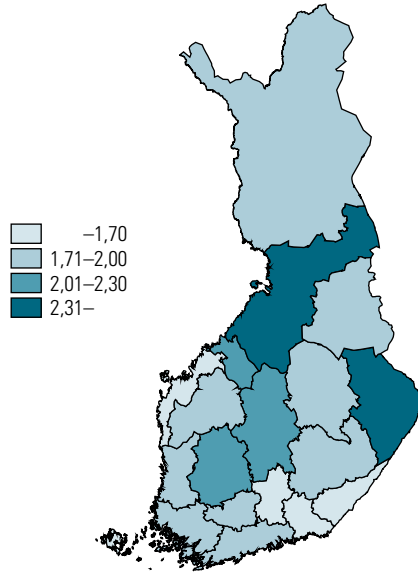
Figur 44. Rehabiliteringstjänster landskapsvis 2017

Chart 44. Rehabilitation services by region, 2017

**Kuntoutuspalvelukustannukset
kuntoutujaa kohti, €/kuntoutuja**
Kostnader för rehabiliteringstjänster, €/klient
Expenditure on rehabilitation services
per rehabilitation client, €

**Kuntoutuspalveluja saaneiden
osuus väestöstä, %**
**Mottagare av rehabiliteringstjänster,
andel av befolkningen i %**
Rehabilitation clients as a share of
the population in region, %

Lähde: SVT, Kela: Kelan kuntoutus; Kela: Kelan väestötilasto www.kela.fi/tilastot.

Källa: FOS, FPA: FPA-rehabilitering; FPA: FPA:s befolkningsstatistik www.fpa.fi/statistik.

105. Kuntoutus maakunnittain 2017
Rehabilitering landskapsvis 2017
Rehabilitation by region in 2017

Maakunta ¹⁾ Landskap ¹⁾ <i>Region</i>	Kuntoutuspalveluja saaneet Mottagare av rehabiliteringstjänster <i>Rehabilitation services provision</i>		Kuntoutusrahaa saaneet Mottagare av rehabilite- ringspenning <i>Rehabilitation allowance</i>		Kuntoutuspalvelut ja -rahat Rehabiliteringstjänster och -penningar <i>Rehabilitation services and allowances</i>	
	Lukumäärä Antal <i>Total recipients</i>	Promillea väestöstä % av befolk- ningen <i>% of population</i>	Lukumäärä Antal <i>Total recipients</i>	Promillea 16–67-vuotiaista % av 16–67- åringar <i>% of population aged 16–67</i>	Milj. € Mn €	Asukasta kohti, € Per invånare, €
Koko maa – Hela landet – Whole country	108 670	19,7	40 735	11,3	448,4	81,22
Uusimaa – Nyland	29 575	17,8	8 934	7,9	108,1	65,11
Varsinais-Suomi – Egentliga Finland	9 834	20,6	3 522	11,3	40,7	85,20
Satakunta	4 302	19,5	2 033	14,7	17,5	79,18
Kanta-Häme – Egentliga Tavastland	2 970	17,2	1 253	11,4	12,2	70,78
Pirkanmaa – Birkaland	11 756	22,9	4 775	14,2	48,6	94,75
Päijät-Häme – Päijänne-Tavastland	2 799	13,9	1 099	8,6	10,8	53,63
Kymenlaakso – Kymmenedalen	2 802	15,9	1 211	10,9	11,4	64,63
Etelä-Karjala – Södra Karelen	1 914	14,7	813	9,8	7,3	56,40
Etelä-Savo – Södra Savolax	2 989	20,3	1 459	15,9	12,1	81,94
Pohjois-Savo – Norra Savolax	5 391	21,8	2 589	16,2	23,4	94,82
Pohjois-Karjala – Norra Karelen	4 228	25,9	1 807	17,1	17,2	105,72
Keski-Suomi – Mellersta Finland	6 153	22,3	2 164	12,1	26,6	96,43
Etelä-Pohjanmaa – Södra Österbotten	3 772	19,7	1 512	12,7	14,4	75,37
Pohjanmaa – Österbotten	2 766	15,3	1 272	11,2	11,7	64,80
Keski-Pohjanmaa – Mellersta Österbotten ..	1 535	22,3	683	16,1	7,6	110,67
Pohjois-Pohjanmaa – Norra Österbotten	10 393	25,2	3 533	13,4	49,8	120,98
Kainuu – Kajanaland	1 597	21,6	629	13,4	8,7	117,02
Lappi – Lappland	3 565	19,9	1 337	11,5	18,9	105,31
Ahvenanmaa – Åland	204	6,9	87	4,6	1,0	34,97

¹⁾ Maakuntajako, ks. kartta liitteessä 13.
 Landskapsindelning, se kartan i bilaga 13.

Huom. Ulkomailla asuvia koskevat tiedot eivät sisälly maakunnittaiseen erittelyyn.

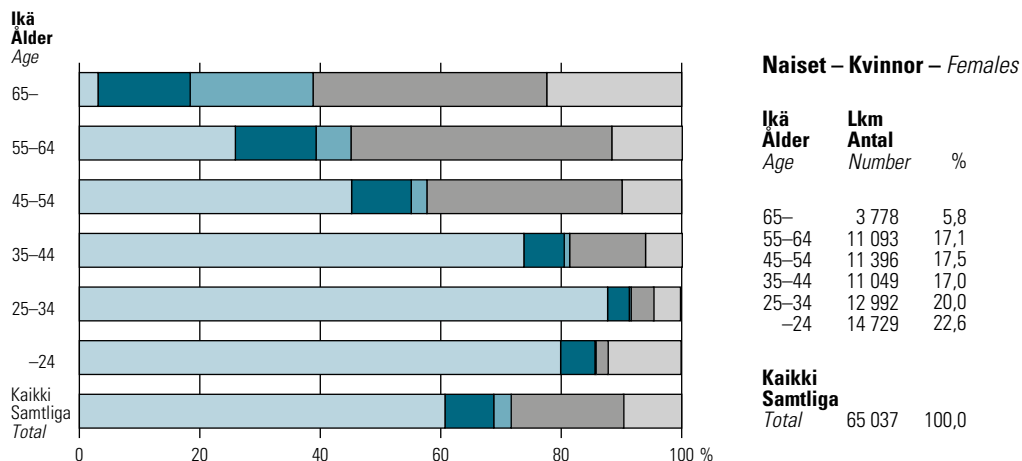
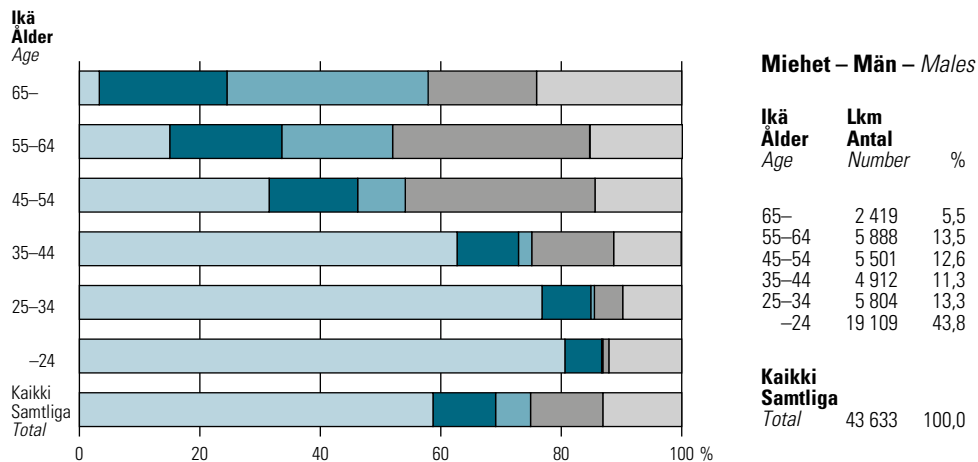
Anm. Uppgifter rörande utomlands bosatta ingår inte i specifikationen.

N.B. The analysis by region does not include beneficiaries living abroad or their payments.

Lähde: SVT. Kela: Kelan kuntoutus; Kela: Kelan väestötillasto www.kela.fi/tilastot.

Källa: FOS. FPA: FPA-rehabilitering; FPA: FPA:s befolkningsstatistik www.fpa.fi/statistik.

Kuvio 45. Kuntoutuspalvelujen saajat sukupuolen, iän ja sairauden mukaan 2017
Figur 45. Mottagare av rehabiliteringstjänster enligt kön, ålder och sjukdom 2017
 Chart 45. Recipients of rehabilitation services by age, sex and diagnosis¹⁾, 2017

- V
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt
Psykiska sjukdomar och syndrom samt
beteendestörningar
- VI
Hormonin sairaudet
Sjukdomar i nervsystemet
- IX
Verenkiertoelinten sairaudet
Cirkulationsorganens sjukdomar
- XIII
Tuki- ja liikuntaelinten sekä
sidekudoksen sairaudet
Sjukdomar i muskuloskeletala
systemet och bindväven
- Muut sairaudet
Övriga sjukdomar
Other diseases

¹⁾ Listed in the Summary (chapter 13).

Lähde: SVT. Kela: Kelan kuntoutus www.kela.fi/tilastot.
 Källa: FOS. FPA: FPA-rehabilitering www.fpa.fi/statistik.

106. Kuntoutuspalvelujen saajat sairauden ja iän mukaan 2017
Mottagare av rehabiliteringstjänster enligt sjukdom och ålder 2017
Recipients of rehabilitation services by age and sex, 2017

Sairausryhmä Sjukdomsgrupp <i>Disease category¹⁾</i>	Kaikki Samtliga <i>All ages</i>	0–15- vuotiaat 0–15 år <i>Age 0–15</i>	16–24- vuotiaat 16–24 år <i>Age 16–24</i>	25–44- vuotiaat 25–44 år <i>Age 25–44</i>	45–64- vuotiaat 45–64 år <i>Age 45–64</i>	Yli 64-vuotiaat Över 64 år <i>Age 65 and over</i>
Kaikki – Samtliga – All diseases	108 670	17 490	16 348	34 757	33 878	6 197
II C00–D49 Kasvaimet – Tumörer	1 147	82	66	126	492	381
IV E00–E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet – Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbingar och ämnesomsättningsjukdomar	1 602	242	115	250	731	264
E10–E14 Diabetes	936	109	31	111	484	201
V F00–F99 Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt – Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar	65 082	13 416	13 748	27 091	10 632	195
F20–F29 Psykoosit – Psykoser	1 332	10	322	838	157	5
F30–F39 Mielialahäiriöt – Förstämningssyndrom	25 421	104	3 897	14 228	7 109	83
F40–F48 Ähdistuneisuushäiriöt – Ängestsyndrom	15 854	219	3 607	9 456	2 543	29
F70–F79 Älyllinen kehitysvammaisuus – Psykisk utvecklingsstörning	4 538	1 910	1 430	730	448	20
F80–F89 Psykkisen kehityksen häiriöt – Störningar i psykologisk utveckling ...	11 859	8 691	2 615	517	36	–
F90–F98 Varhain alkavat käytös- ja tunnehäiriöt – Beteendestörningar och emotionella störningar med tidig debut ...	4 327	2 462	1 461	367	36	1
VI G00–G99 Hermoston sairaudet – Sjukdomar i nervsystemet	9 802	1 122	890	2 178	4 521	1 091
G20–G25 Ekstrapyramidaaliset häiriöt ja liikehäiriöt – Extrapyramidala störningar och andra motoriska störningar	1 006	11	5	68	503	419
G35–G37 Keskushermoston demyelinioivat sairaudet – Myelinförstörande sjukdomar i centrala nervsystemet	2 032	4	26	422	1 429	151
G40, G41 Epilepsia – Epilepsi	787	232	170	194	178	13
G80–G83 CP-oireyhtymä ja muut halvausoireyhtymät – Cerebral pares och andra förlamningssyndrom	2 692	637	429	828	736	62
VII H00–H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet – Sjukdomar i ögat och närliggande organ	771	55	124	169	281	142
IX I00–I99 Verenkiertoelinten sairaudet – Cirkulationsorganens sjukdomar	4 384	35	31	280	2 460	1 578
X J00–J99 Hengityselinten sairaudet – Andningsorganens sjukdomar	774	20	27	118	415	194
J45, J46 Astma	562	13	25	93	317	114
XII L00–L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet – Hudens och underhudens sjukdomar ..	263	9	45	96	101	12
XIII M00–M99 Tuki- ja liikuntaelinten, sidekudoksen sairaudet – Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven	17 373	179	310	2 828	12 154	1 902
M05–M14 Tulehduskelliset moninivelsairaudet – Inflammatoriska polyartriter	1 630	161	118	254	853	244
M15–M19 Nivelrikko – Artros	2 607	–	2	93	1 917	595
M45–M49 Nikamasairaudet – Spondylopatier ...	2 043	–	27	299	1 370	347
M50–M54 Muut selkäsairaudet – Andra rygg-sjukdomar	7 236	–	52	1 460	5 348	376
M60–M79 Pehmytkudossairaudet – Sjukdomar i mjukvävnader	2 088	6	32	334	1 570	146
XVII Q00–Q99 Synnynnäiset epämuodostumat ja kromosomipoikkeavuudet – Medfödda missbildningar och kromosomavvikelser	3 206	1 588	582	665	349	22
XIX S00–T99 Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset – Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker	1 725	12	106	563	900	144
Muut sairauspuuryhmät – Övriga sjukdomshuvudgrupper – <i>Other major diagnostic categories</i>	2 291	721	279	287	783	221
Tieto puuttuu – Uppgift saknas – <i>Data unavailable</i>	250	9	25	106	59	51

¹⁾ Major diagnostic categories listed in the Summary (chapter 13).

Lähde: SVT. Kela: Kelan kuntoutus www.kela.fi/tilastot. – Källa: FOS. FPA: FPA-rehabilitering www.fpa.fi/statistik.

107. Kuntoutuspalvelujen saajat ammattiryhmittäin 2017 Mottagare av rehabiliteringstjänster enligt yrkesgrupp 2017 Recipients of rehabilitation services by occupational group in 2017

Ammattiasema Yrkesställning <i>Occupational position</i>	Kuntoutujat (16 v täyttäneet) Rehabiliteringsklienter (som fyllt 16) <i>Recipients (age 16 or over)</i>						18–64-vuotias työllinen työvoima v. 2015, % Sysselsatt arbetskraft i åldern 18–64 år, år 2015, % <i>Employed labour force aged 18–64 as of 2015, %</i>
	Kaikki Samtliga <i>Total</i>	Miehet Män <i>Males</i>	Naiset Kvinnor <i>Females</i>				
Ammattipäryhmä Yrkesgrupp <i>Occupational category</i>	Lukumäärä Antal <i>Number</i>	%	Lukumäärä Antal <i>Number</i>	%	Lukumäärä Antal <i>Number</i>	%	
Yhteensä – Sammanlagt – Total	91 180		31 323	34,4	59 857	65,6	
Yrittäjät ja palkansaajat yhteensä – Företagare och löntagare sammanlagt – Total number of self-employed persons and wage earners	52 116	100,0	15 370	29,5	36 746	70,5	100,0
Itsenäinen yrittäjä tai ammatinharjoittaja, yrittäjäperheen jäsen – Egenföretagare eller självständig yrkesutövare, medlem i företagarfamilj – Business owner or self-employed person, or family member of such individual	4 295	8,2	1 897	44,2	2 398	55,8	10,4
Palkansaajat – Löntagare – Employed persons	47 821	91,8	13 473	28,2	34 348	71,8	89,6
Johtajat – Chefer – Managers	838	1,6	307	36,6	531	63,4	2,7
Erytisasiantuntijat – Specialister – Professionals	11 730	22,5	3 149	26,8	8 581	73,2	18,6
Asiantuntijat – Experter – Technicians and associate professionals	9 207	17,7	1 780	19,3	7 427	80,7	17,0
Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät – Kontors- och kundtjänstpersonal – Clerical support workers	3 512	6,7	492	14,0	3 020	86,0	5,8
Palvelu- ja myyntityöntekijät – Service- och försäljningspersonal – Service and sales workers	10 331	19,8	1 509	14,6	8 822	85,4	18,5
Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym. – Jordbrukare, skogsarbetare m.fl. – Skilled agricultural, forestry and fishery workers	583	1,1	199	34,1	384	65,9	0,8
Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät – Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare – Craft and related trades workers	3 637	7,0	2 886	79,4	751	20,6	8,5
Prosessi- ja kuljetustyöntekijät – Process- och transportarbetare – Plant and machine operators, and assemblers	1 969	3,8	1 320	67,0	649	33,0	7,5
Muut työntekijät – Övriga arbetstagare – Elementary occupations	2 675	5,1	564	21,1	2 111	78,9	6,5
Sotilaat – Militärer – Armed forces occupations	71	0,1	60	84,5	11	15,5	0,4
Tuntematon – Okänd – Unknown	3 484	6,7	1 260	36,2	2 224	63,8	3,3
Muut¹⁾ – Övriga¹⁾ – Others¹⁾	41 822		16 831	40,2	24 991	59,8	

¹⁾ Sisältää ammatissa toimimattomat sekä ne, joiden ammattiasema ei ole tiedossa.
Inkluderar icke-yrkesverksamma och personer vars yrkesställning är okänd.
Includes the economically inactive and those whose occupational position is unknown.

Lähde: SVT. Kela: Kelan kuntoutus www.kela.fi/tilastot, SVT. TK: Työvoimatutkimus 2015.
Källa: FOS. FPA: FPA-rehabilitering www.fpa.fi/statistik, FOS. SC: Arbetskraftsundersökningen 2015.